

Valtionvarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Viite: Hankkeen VM082:00/2023 lausunto

Tehyn lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2024 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta kotitalousvähennyksen ulottamisesta kotona annettaviin fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluihin osalta

Tehy ry on Suomen suurin sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja kasvatustieteiden ammattijärjestö. Monialaiseen jäsenistöömme kuuluu paljon fysio- ja toimintaterapeutteja, joista osa toimii yrittäjinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina.

Esityksessä ehdotetaan, että kotitalous-, hoito- ja hoivatyön määräaikaista korotusta kotitalousvähennykseen jatketaan vuodelle 2024. Kotitalousvähennys ulotetaan myös kotona annettaviin fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluihin.

Tehy kannattaa esitystä seuraavaksi esitettävien huomioiden. Uudistus on kannatettava, koska se voi edistää kuntoutuspalvelujen oikea-aikaista saatavuutta ja parantaa etenkin ikääntyvien henkilöiden toimintakykyä, elämänlaatua ja itsenäistä kotona asumista.

Kuntoutuksen kotitalousvähennyksen mahdollistaminen ei kuitenkaan saa heikentää tai estää vastaavien kuntoutuspalvelujen, kuten kotikuntoutuksen saamista hyvinvointialueiden järjestämänä. Kuntoutuksen ei tule olla hyvinvointialueiden säästökohde, koska oikea-aikaisella kuntoutuksella voidaan sen sijaan säästää kokonaiskustannuksissa. Tehy pitää erittäin tärkeänä, että lain toimeenpanon vaikutuksia kuntoutuspalveluiden järjestämiseen arvioidaan huolellisesti.

Kotitalousvähennys myönnetään kaikille palveluiden ostajille silloin, kun työ suoritetaan kotona tai vapaa-ajan asunnolla. Tämä voi aiheuttaa turhia kotona toteutettavia käyntejä silloin, kun esimerkiksi vastaanotolla käyminen olisi muuten perustellumpaa.

Uudistus on tärkeä fysio- ja toimintaterapia-alalle ja se voi lisätä alalle uusia työpaikkoja. Fysioterapeuttien työllisyystilanne on parantunut parin viime vuoden aikana, mutta edelleen Suomessa on muutamilla alueilla työttömiä fysioterapeutteja.

Asiakasturvallisuuden takaamiseksi on hyvä, että kotitalousvähennyksen saamiseksi palvelun voi toteuttaa vain terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu laillistettu fysioterapeutti tai laillistettu

toimintaterapeutti. Palvelun tilaajat voivat näin etukäteen tarkistaa fysio- ja toimintaterapeuttien ammattioikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekistereiden julkisesta tietopalvelusta (JulkiTerhikki).

Ehdotuksen mukaan palveluntuottajalla tulisi olla sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu oikeus tuottaa fysioterapia- tai toimintateriapalveluja. Kyseinen laki tulee voimaan 1.1.2024. On hyvä, että siirtymäkausi otetaan huomioon ja oikeus tuottaa palveluja säilyy myös niillä toimijoilla, jotka harjoittavat toimintaa nykyisten säännösten perusteella myönnetyn luvan tai rekisteröidyn ilmoituksen perusteella.

Kuten on ehdotettu, on perusteltua, että fysioterapian ja toimintaterapian arvonlisäverovapaus ei estäisi kotitalousvähennyksen saamista.

Fysioterapiasta ja toimintaterapiasta myönnettäisiin vähennys vastaavalla tavalla kuin tavanomaisen hoiva- ja hoitotyön kohdalla. Selvyyden vuoksi on tarpeellista, että tuloverolain tekstiä muutettaisiin kuvaamaan myös kuntoutustyötä. Eli kohdissa, joissa käytetään käsitteitä kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö muutettaisiin muotoon *kotitalous-, hoiva-, hoito- tai kuntoutustyö* ja vastaavasti hoiva- tai hoitotyö muotoon *hoiva-, hoito- tai kuntoutustyö*.

Kotitalousvähennyksen mahdollistaminen fysio- ja toimintaterapiaan on perusteltua. Kokemusten karttuessa olisi hyvä arvioida, voisiko kotitalousvähennysoikeutta laajentaa myös muuhun kuntoutukseen, esimerkiksi jalkaterapiaan. On monia pitkäaikaissairaus- ja vammaryhmiä sekä iäkkäitä henkilöitä, joilla on mahdotonta huolehtia tai hoitaa itse jalkojensa terveyttä. Nämä henkilöt hyötyisivät jalkahoidosta ja jalkaterapiasta, mutta eivät saa näitä palveluja julkisen terveydenhuollon kautta. Kotitalousvähennyksen saaminen jalkaterapiasta, voisi mahdollistaa em. ryhmien jalkaterveydestä huolehtimisen, mikä kohentaisi heidän toimintakykyään.

Fysio- ja toimintaterapian kotitalousvähennyksen käytöstä saatavia kokemuksia tulee arvioida ja pohtia olisiko tarvetta laajentaa käytäntöä koskemaan kuntoutuksen lisäksi myös muihin terveyden- ja sairaanhoidon palveluihin. Ensisijainen vastuu tarvittavien palvelujen järjestämisestä tulee olla aina kuitenkin hyvinvointialueilla.

Lausunto on valmisteltu yhdessä Kuntoutusohjaajat ry:n kanssa.

Helsinki 15.9.2023

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätiedot: Outi Töytäri, kuntoutusalan asiantuntija, outi.toytari@tehy.fi